

Komunikat Jury konkursu „Piętno II wojny — los i pamięć”

Temat XIV edycji konkursu „Historii Bliskiej”, adresowanego do młodzieży szkół średnich i gimnazjów, brzmiał: „Piętno II wojny — los i pamięć” i został ogłoszony przez Ośrodek KARTA w czerwcu 2009.

Nadesłano 413 prac (109 zespołowych i 304 indywidualne), autorstwa 703 uczniów (z których tradycyjnie znaczną większość — 78% — stanowią dziewczęta) z 208 szkół, ze 155 miejscowości całej Polski. Najwięcej prac nadesłano z województw: opolskiego, śląskiego i dolnośląskiego — ich udział sięga 25%. Ponad połowa prac powstała w szkołach znajdujących się w małych miejscowościach, wsiach i miasteczkach do 50 tys. mieszkańców. Tylko 6% prac nadesłanych zostało z wielkich aglomeracji.

Uczniom towarzyszyło 239 opiekunów, przeważnie nauczycieli historii, WOS, języka polskiego, lub rodziców. 57 prac konkursowych nadesłano ze szkół uczestniczących w konkursie po raz pierwszy.

Meritum prac stanowiła pamięć o wydarzeniach II wojny światowej w 70. rocznicę jej wybuchu. Tegorocznym zadaniem konkursowym było zbadanie, w jaki sposób ta wojna — najważniejsze doświadczenie XX wieku — odcisnęła swoje piętno w losie pojedynczych ludzi, rodzin, społeczności wsi czy miast i jak obecna jest w świadomości współczesnych.

Jednym z zadań było podjęcie konfrontacji wydarzeń możliwych do przedstawienia na podstawie różnych źródeł, z ich odbiciem w pamięci świadków, także pokazanie sporów o interpretację przeszłości.

W pracach konkursowych podejmowano próbę rekonstrukcji różnych aspektów życia pod okupacją niemiecką i sowiecką na ziemiach polskich. Przeważała tematyka represji, jakim poddana została ludność cywilna (wysiedlenia, praca przymusowa, masowe egzekucje, zesłanie), także walka partyzancka, konspiracja czy podziemne nauczanie. Poruszane były również problemy trudnej wojennej codzienności, losu kobiet samotnie walczących o przetrwanie rodziny, np. w stepach Kazachstanu. Uczniowie świetnie radzili sobie z odtwarzaniem losów, odkrywali mało znane, zapomniane czy przemilczane tematy, także te trudne, jak np. sytuacja autochtonów na Śląsku czy wcielania Polaków do wojsk okupanta.

Nagrodzone i wyróżnione prace charakteryzowały się rozległym spojrzeniem na wojenne losy, zwracała też uwagę dojrzałość zawartych w nich sądów. Najczęstszym błędem popełnianym przez uczestników konkursu był brak samodzielnego opracowania zebranego, niekiedy z wielkim trudem, materiału. Badawczy charakter konkursu zakładał nie tylko znalezienie ciekawych źródeł, ale także weryfikację materiałów i ich krytyczną analizę.

Konfrontacja wydarzeń z pamięcią o nich wymagała pozyskania świadectw uczestników — uczniowie często stawiali wobec konieczności przeprowadzania wywiadów ze świadkami historii, którzy w czasie wojny byli małymi dziećmi lub poznawali ich przeszłość za pośrednictwem relacji potomków, nawet wnuków. Powstały więc prace, które częściej przedstawiały pamięć trudnego dzieciństwa niż okrucieństwa wojny, ale także pokazały, że wydarzenia II wojny światowej mają wpływ na pokolenia, które nie były ich bezpośrednimi świadkiem czy uczestnikiem, choć taka refleksja niezbyt często była artykułowana przez uczniów wprost. Także rzadka była konstatacja dotycząca różnic w interpretacjach przeszłości jako efektu „luk w pamięci”.

Największym wyzwaniem okazało się odkrycie „piętna” wojny — trwałego śladu niekoniecznie widocznego na zewnątrz w postaci zburzonych domów lub przeciwnie — zbudowanych pomników czy cmentarzy, ale w tkance społecznej czy mentalności ludzi. Wydaje się, że pokolenie biorące udział w konkursie nie zawsze odczuwa lub nie zawsze

uświadamia sobie istnienie tego piętna, co stawia pytania o przyczynę, a także o zadania edukacyjne szkoły.

Wszystkie zgłoszone prace zostały wnikliwie przeanalizowane i ocenione przez dwa niezależne szczeble Jury. O ostatecznym przyznaniu nagród zdecydowało Jury Finałowe w składzie: prof. Jacek Kochanowicz, prof. Jerzy Kochanowski, prof. Cezary Eugeniusz Król i red. Zbigniew Gluza.

Przyznano: 12 nagród I, II i III stopnia (6 zespołowych i 6 indywidualnych); 34 wyróżnienia I stopnia (16 zespołowych i 18 indywidualnych), a także 66 wyróżnień II stopnia (38 zespołowych i 28 indywidualnych) — w postaci książek wysyłanych pocztą.

Łącznie nominowano 112 prac 229 autorów. Przyznano również 5 nagród pieniężnych dla opiekunów prac, a także wyróżnienia honorowe (dyplomy i książki) dla opiekunów wszystkich prac nagrodzonych i wyróżnionych.

XIV edycję konkursu „Historii Bliskiej” współorganizowali i współfinansowali: Fundacja Wspomagania Wsi, Polsko-Amerykańska Fundacja Wolności oraz Urząd do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Laureaci nagród I, II i III stopnia otrzymali dodatkowo od Mennicy Państwowej nagrody w postaci monet okolicznościowych upamiętniających ważne wydarzenia historyczne.

Jury przyznało następujące nagrody i wyróżnienia:

I nagrody

zespołowa specjalna (udział w międzynarodowym seminarium w Bolonii)

Dominik Kowalski, Paweł Sławski z LO im. Mieszka I w Zawadzkiem za reportaż filmowy *Dzieci wojny*, badający istotę piętna II wojny światowej w różnych pokoleniach i środowiskach (opiekunowie: Arkadiusz Baron, Patrycja Kowalska — siostra)

indywidualna (2000 zł)

Magdalena Buława z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę *Ostatni lot amerykańskiego bombowca Liberator „Dinah Might” w pamięci bohaterów i świadków zdarzenia oraz w świadomości mieszkańców Jeleśni i okolic, na przestrzeni lat 1944–2010* (Aleksandra Bury)

II nagrody

zespołowe (2500 zł)

Gabriel Łukasz z II LO im. Św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu oraz **Walenty Łukasz, Mateusz Pietrzak, Maria Pietrzak, Alicja Zoń** z Publicznego Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II w Krempachach za pracę *Powracam pamięcią do lat wojny... i podzieliła nas granica* badającą okupacyjną historię Podhala i Spiszu (Zofia Łukasz)

Stanisław Rudzki, Magdalena Suchodolska z XXXIV LO im. M. de Cervantesa w Warszawie i **Karolina Szary** z XL LO z Oddziałami Dwujęzycznymi im. S. Żeromskiego w Warszawie za poetycko-historyczny reportaż filmowy *Wdowie tzy, czyli historia rodzin katyńskich* (Joanna Chudy)

indywidualna (1600 zł)

Ada Matwiejczyk z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za zestawienie okupacyjnych biografii dziadków w pracy *Dopóki pamięć o nich przetrwa w Tobie* (Małgorzata Kułakowska, Jarosław Hlebowicz)

III nagrody

zespołowe (2100 zł)

Piotr Ciecierski, Jan Zawada z I LO w ZS nr 1 im. K.I. Gałczyńskiego w Otwocku za pracę *Żywe wspomnienia* opisującą wojenne i powojenne losy warszawskich powstańców (Roman Mazek)

Anna Cykowiak, Marta Kubera z Gimnazjum nr 1 im. Kardynała St. Wyszyńskiego w Luboniu i **Agnieszka Mieloch** ze Szkoły Podstawowej nr 1 w Mosinie za pracę *Jadwiga Rozmiarok — kurierka z Mosiny* (Anita Plumińska-Mieloch)

Barbara Mazur z IV LO im T. Kościuszki w Krakowie i **Ester Sendecka** z VI LO im. A. Mickiewicza w Krakowie za pracę *Ale gdzie jesteś, stracona młodości, gdzie giniesz, błędna gwiazdo? Wojenne losy rodziny Ilisińskich i Pazurkiewiczów* (Wojciech Rak)

indywidualne (1200 zł)

Magdalena Imańska z Publicznego Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Zwoleniu za pracę *17 zwoleńskich tez, czyli jak wojna zmienia ludzi i miasto* (Cezary Imański — ojciec)

Karolina Flak z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za pracę *Mamo, wojsko — losy ludności gminy Tryńcza i okolic w okresie II wojny światowej* (Magdalena Sało)

Marcin Zienkiewicz z Gimnazjum nr 5 w Głogowie za pracę *Wiele twarzy Janusa* opisującą wojenne doświadczenia Polaków i Niemców (Leszek Łuka)

Oskar Kochman z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za pracę poświęconą żołnierzom jednego z oddziałów partyzanckich AK *Testament plutonu dywersyjnego „Rak”* (Magdalena Sało)

Wyróżnienia I

zespołowe (750 zł)

Magda Białymazur, Soraja Ougarete z II LO im. W. Wróblewskiego w ZSO nr 3 w Gliwicach za próbę ukazania skomplikowanych losów mieszkańców wsi Przyszowice w pracy *U nas też taka była tragedia...* (Maria Grażyna Szepe)

Michał Noskowicz, Justyna Wieczorek z II LO w ZS nr 2 im. Przyjaźni Polsko-Norweskiej w Ostrzeszowie za film *Pęknięte dzieciństwo* opowiadający o wysiedlaniu polskich rodzin i pracy przymusowej w Rzeszy (Witold Pelka)

Milena Jaśkielewicz, Paulina Oparcik, Agnieszka Solińska z III LO im. D. Czachowskiego w Radomiu za reportaż filmowy *Kiedy Radom zapłacze...* dokumentujący akty nazistowskiego terroru na ludności polskiej (Tomasz Kiliańczyk)

Klaudia Orzechowska, Arkadiusz Wilman z II LO im. W. Broniewskiego w Koszalinie za oryginalną pracę w formie audycji radiowej *Zagubione dzieciństwo* (Lechosław Warzyński)

Maria Nowacka, Teresa Solman z Gimnazjum nr 1 im. Kardynała St. Wyszyńskiego w Luboniu za wnikliwe i dojrzałe zbadanie historii jednego z niemieckich obozów karnych w pracy *Żabikowo — miejsce zagłady i ludzkich cierpień* (Anita Plumińska-Mieloch)

Anna Sadowska, Magdalena Dobrolińska z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za próbę opisanie wpływu wojny i zesłania w głąb ZSRR na życie bohaterów pracy *Wolność po wojnie — wspólny los, różna pamięć* (Aleksandra Życzyńska, Katarzyna Bartos)

Karolina Łągwa, Aleksandra Skrzyńska z II LO im. A. Frycza-Modrzewskiego w ZSZ nr 1 we Włodawie za pracę *Życiorysy z piętnem wyklętych — wspomnienia byłych żołnierzy AK-WiN Jana Jarmuła ps. „Wąż” i Ryszarda Jakubowskiego ps. „Kruk”* (Mariusz Czuj)

Katarzyna Pawlak, Adam Sapleta z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za rekonstrukcję wojennych doświadczeń bohaterów i analizę wpływu wojny na ich dalsze życie w pracy *Niezagojone rany — wojna widziana oczami bliskich* (Janusz Grupiński)

Monika Fiedoruk, Anna Kajewska z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę *Wojna chciała zniszczyć nasze dusze* analizującą okupacyjne realia w miejscowości Kleszczele (Piotr Liedke)

Arkadiusz Górka, Michał Hap, Kinga Rocznik, Karolina Skiba z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w ZS Miejskich nr 3 w Jaśle za pracę *Wojenne losy mieszkańców Jasielszczyzny — piętno i pamięć* (Wiesław Hap)

Marta Głowacka, Jakub Smektała z II LO im. M. Kopernika w Lesznie za pracę *Taki przypadek im czas* pokazującą wpływ wojennych doświadczeń na postawy bohaterek (Robert Robaczyński)

Martyna Michałowicz, Alicja Pietrowiak z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za pasjonujący montaż świadectw mieszkańców Kościana w pracy *Wojna i młodość* (Janusz Grupiński, Karolina Michałowicz — matka)

Paweł Moroz, Maciej Piech, Bartłomiej Podgórski z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za próbę odtworzenia losów tajnej oświaty podczas okupacji na Podlasiu w pracy *Nauka w trudnych czasach* (Wiesław Choruży)

Przemysław Deka, Jarosław Węglar z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za oryginalną pracę *Kawalerzyści z Grudziądza. Chłuba II RP, emigranci PRL-u* (Aleksandra Życzyńska, Katarzyna Bartos)

Joanna Bania, Elżbieta Biel, Marzena Grabowska, Monika Usień z Gimnazjum nr 3 im. C.K. Norwida w ZS Publicznych w Koszycach Wielkich za pracę w formie audycji radiowej *Wojenna szkoła życia*, prezentującą wojenne realia w Małopolsce na Podkarpaciu (Agata Cieślukowska)

Ewa Andrukiewicz, Katarzyna Zarachowicz z LO im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za opisanie wojennych losów mieszkańców Nowego Dworu i Sokółki w pracy *Koniec prawie zawsze jest początkiem* (Zofia Moździerska, Ewa Poleszczuk)

indywidualne (450 zł)

Martyna Ceglińska z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za przedstawienie rodzinnej sagi wielopokoleniowego rodu osadników wojskowych na Kresach w pracy *Nikt tego nie wróci... Nie pozwólmy odejść w zapomnienie* (Dorota Ceglińska — matka)

Ewelina Komuda z Zespołu Szkół Społecznych STO w Białymstoku za pracę opisującą losy rodziny deportowanej w głąb ZSRR *Szczęśliwi ci, co mają dom rodzinny, groby rodzinne* (Piotr Liedke)

Przemysław Kondraciuk z Gimnazjum nr 1 im. Jana Pawła II w Świdniku za pracę *Zagubieni w wojennym strachu — historia Żulina* opisującą wojenne realia wsi na Lubelszczyźnie (Renata Piątkiewicz)

Wojciech Kozak z Gimnazjum w ZS im. Marszałka J. Piłsudskiego w Wartkowicach za pracę *Abyście nigdy nie musieli przeżyć tego, co ja. Obozowe dzieje więźniarki politycznej Marianny Mrozek z domu Aleksandrzak* (Elżbieta Wojtczak, Katarzyna Kozak — matka)

Tomasz Lenart z Technikum nr 1 przy ZS Ekonomicznych im. KEN w Brzozowie za pracę *Jasienica Rosielna i jej mieszkańcy podczas II wojny światowej* (Tomasz Skubisz)

Rafał Liedke z VI LO im. Zygmunta Augusta w Białymstoku za odtworzenie wojennej rzeczywistości wsi Słobódki w pracy *Wojna przyszła z lasu* (Piotr Liedke — ojciec)

Aleksandra Łata z Publicznego Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Zwoleniu za podjęcie kwestii okupacyjnych postaw polskich Niemców w pracy *Przewrotne wojenne losy, Bremmer i Bremer* (Cezary Imański)

Angelika Mazurek z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za rekonstrukcję wojennych dziejów wsi Ubieszyn w pracy *Wojna to jest to, że nigdy nie wiesz, co będzie jutro* (Magdalena Sało)

Katarzyna Michalska z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za samodzielność i instynkt badacza relacji świadków w pracy *Wojna w oczach współczesnego człowieka* (bez opiekuna)

Aleksandra Julia Nieprzecka z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za pracę odtwarzającą los Sybiraków *U kresu podróży* (Magdalena Sało)

Marta Nowacka z II LO im. T. Kościuszki w Kaliszu za pracę *Władysław Pilariski — wielki bohater mojej małej ojczyzny* (Wojciech Dyśko)

Marta Paczkowska z XIII LO w ZSO nr 7 w Szczecinie za profesjonalnie zrealizowany film *Wieczna miłość* poświęcony wielońskiej tragedii z Września 1939 (Małgorzata Prokop-Paczkowska — matka)

Justyna Roch z V LO im. A. Witkowskiego w Krakowie za wnikliwą analizę pacyfikacji jednej z polskich wsi w pracy *Tragedia Strużek w 1943 r. i ślady, jakie pozostawiła* (Stanisław Garlicki)

Aneta Rutkowska z Publicznego Gimnazjum w Rogowie za staranną rekonstrukcję losu Sybiraków w pracy *Historia, której nikt nie ma prawa zapomnieć* (Stanisław Mroczyński)

Karolina Sygutowska z LO im. St. Banacha w Żaganii za próbę pokazania, w jaki sposób piętno wojny ukształtowało ludzi — w pracy *Buki, moje buki, już mi nie szumicie...* (Rafał Szymczak)

Karolina Wojtyczka z I LO im. J. Dąbrowskiego w Rawiczu za pracę *Więzienie w Rawiczu — miejsce zagłady Polaków w okresie okupacji hitlerowskiej* (Henryk Duda)

Klaudia Wróbel ze Społecznego LO w Żarach za rekonstrukcję sybirackich losów w pracy *Wspomnienia, które nigdy nie milkną* (Piotr Partyka)

Wyróżnienie I specjalne (udział w międzynarodowym seminarium w Bolonii)

Marta Anna Michalik z LO im. Mieszka I w Zawadzkiem za podkreślenie roli i znaczenia świadków historii Holokaustu w pracy *Nie zapomnimy...* (Arkadiusz Baron)

Wyróżnienia II zespołowe (książki)

Agnieszka Jędrzejewska, Anita Kaczmarek z Gimnazjum im. Powstańców Wielkopolskich w Grodzisku Wielkopolskim za pracę *Losy mieszkańców Grodziska Wielkopolskiego i okolicznych miejscowości w latach 1939–1945* (Jarosław Kaminiarz)

Maciej Partyka, Patryk Patey, Filip Wejner z Gimnazjum nr 2 im. Kawalerów Orderu Wojennego Virtuti Militari w Warszawie za pracę *Gdyby nie wojna...* (Anita Trawińska)

Mateusz Kolasa, Magdalena Marszałek, Sylwia Podkanowicz z II LO w Zespole Szkół nr 3 im. Św. Jadwigi Królowej w Nowym Targu za pracę *Bezgraniczna miłość* (Danuta Smółka-Sroka)

Karolina Bąk, Kamila Krzak, Karolina Rus z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę *Przypomnijmy dzieje przodków! Losy, piętno i pamięć o II wojnie światowej* (Ewa Góra)

Karol Chuchła, Bartek Dudek, Sebastian Gubernat, Michał Kruk, Tymoteusz Opaliński z Gminnej Biblioteki Publicznej w Boguchwale za pracę *II wojna światowa w aspekcie regionalnym — Lutoryż w trakcie II wojny światowej* (Łukasz Gajdek)

Mateusz Antoniak, Paulina Lelakowska z Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi nr 4 im. Orła Białego w Słupsku za pracę *Losy rodziny Antoniaków od 1939 roku i piętno wyciśnięte na ich życiu przez II wojnę światową* (Zdzisław Michał Dróbka)

Natalia Kołodziej, Anna Kuźlik, Sabina Mieszczak, Klaudia Motyka, Monika Tomaszek z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę *Wojenne wspomnienia — czyli jak wojna wpłynęła na późniejsze życie* (Ewa Góra)

Agata Prajsnar, Anna Stankowska z LO nr XII im. Bolesława Chrobrego we Wrocławiu za pracę *Historia życia pani Zofii Klucznik* (Anna Skubisz)

Magdalena Markiewicz, Marta Walendzewicz z Gimnazjum nr 2 w ZS nr 4 w Suwałkach za pracę *Niezlomny — Jerzy Klimko „Topór”* (Edyta Sidor-Bryk)

Ewelina Kędzierska, Anna Krawczyk z LO im. A. Mickiewicza w Górze za pracę *Dlaczego?* (Maria Chomicz)

Karolina Broda, Dawid Gorzkowski, Arkadiusz Rosiak, Arkadiusz Szczech, Paulina Szydłowska, Karolina Ziółkowska z Gimnazjum im. Jana Pawła II w Choceniu za pracę *Czy chcemy pamiętać? O losach naszych rodaków w latach 1939–1945* (Sylwia Pietrzak)

Adrianna Cieloch, Marta Warowna, Marta Zakrzewska z I LO im. M. Skłodowskiej-Curie w Rykach za pracę *Zgliszcza. Takie już prawo wyrastać z popiołów* (Grażyna Szlendak)

Patrycja Bolibok, Paulina Dembek, Natalia Karbowskiak z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu za pracę *Miarą człowieka jest prawda* (Irena Anuszek, Anna Goszka)

Justyna Stanisławczyk, Patrycja Śniezek, Patrycja Wityńska z LO nr II im. Konstytucji 3 Maja w Krośnie za pracę *Wczoraj i dziś w oczach ludzi, którzy przeżyli II wojnę światową* (Elżbieta Longosz)

Marlena Lenart, Teresa Topolska, Paulina Zajdel z LO nr II im. Konstytucji 3 Maja w Krośnie za pracę *Sześć lat poza domem... Historia Stanisława Sępa* (Elżbieta Longosz)

Karolina Łajewska, Marta Muczyńska, Kamila Siedlecka z VIII LO im. Króla Kazimierza Wielkiego w Białymstoku za pracę *Prawo do zapomnienia* (Wiesław Choruży)

Barbara Antkowiak, Marta Krawczyk z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za pracę *Dziwny jest ten świat* (Janusz Grupiński)

Agnieszka Daszkiewicz, Magdalena Frąckowiak, Milena Kurpisz z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za pracę *Tak nam dopomóż Bóg* (Janusz Grupiński)

Marcin Lewicki, Mateusz Małecki, Jakub Pytko, Marek Wyrostek z Technikum nr 4 w ZS Mechanicznych im. Arki Bożka w Raciborzu za pracę *Szczęśliwi, którym los oszczędził głodu, chłodu, tułactwa i upokorzenia* (Piotr Machelski)

Piotr Tyziniec, Krzysztof Giewoń z IX LO w ZSO nr 6 im. Bohaterów Monte Cassino w Szczecinie za pracę *Jak wygrać wolność?* (Urszula Suwaj)

Bartosz Borys, Marcin Długokęcki, Jakub Kaźmierczak, Konrad Łączny, Julia Śliwecka, Adrianna Świniarska ze Szkoły Podstawowej nr 2 im. M. Kalinowskiego w Witkowie za pracę *Witkowie wspomnienia o wysiedleniach* (Mariusz Zborowski)

Marta Wojciechowska, Kinga Wojciechowska z I LO im. O. Kolberga w Kościanie za pracę *Dzieci wojny* (Janusz Grupiński)

Klaudia Czardyban, Justyna Gworek, Anna Zając, Piotr Zając z Powiatowego ZS nr 8 im. J. Kilińskiego w Chełmku za pracę *Wojenne losy mieszkańców Chełmka i okolic* (Elżbieta Kubas)

Iwona Gicala, Gabriela Lechowska, Agnieszka Rączka, Aneta Śmietana, Dominika Wietecha z Gimnazjum nr 4 im. R. Traugutta w ZS Miejskich nr 4 w Jaśle za pracę *Walka o pamięć* (Aneta Kowalkowska)

Marlena Dybaś, Wiktoria Hendzel, Małgorzata Kotlinowska, Anna Matyszczyk, Monika Mickiewicz z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w ZS Miejskich nr 3 za pracę *Losy pojedynczych osób i polskich rodzin na terenie ZSRR w latach II wojny światowej w pamięci ich samych i potomnych* (Wiesław Hap)

Szymon Ingot, Marzena Pham Quang, Patryk Wierdak, Eliza Wiśniowicz z Gimnazjum nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi im. I. Łukasiewicza w ZS Miejskich nr 3 za pracę *Losy i pamięć mieszkańców Jasła i okolic z czasów zagłady swojego miasta* (Wiesław Hap)

Karolina Gruca, Katarzyna Piechnik z I LO im. H. Święcickiego w Międzyrzeczu za pracę *Pamięć i los w wersji „Kinder”* (Mariusz Wąsiel)

Aleksandra Patla, Anna Piecuch, Małgorzata Piechowicz z I LO im. M. Kromera w Gorlicach za pracę *Czarny chleb i czarna kawa, czyli smak gorlickiej codzienności w czasie okupacji* (Jerzy Tomasiak)

Małgorzata Gatlik, Joanna Ptak z Gimnazjum nr 1 w Raciborzu za pracę *Ostatni głos wojny* (Katarzyna Kapustka)

Paula Bator, Beata Gąsior, Kalina Pisarska ze Świątlicy Wiejskiej „Rudawy” za pracę *Bez metafory — o skradzionym dzieciństwie* (Krystyna Pisarska)

Katarzyna Kret, Małgorzata Kulczyk z Technikum nr 1 w ZSZ w Goleniowie za pracę *Ku pamięci Józefa Jachyma* (Ludwik Krawiec)

Elżbieta Wójcik, Aleksandra Woszczenko, Ewelina Tarazewicz z I LO im. M. Skłodowskiej-Curie w ZSO w Hajnówce za pracę *Inka — bohaterka z Podlasia* (Alina Pietraszek)

Izabela Bodzioch, Patrycja Chmielowiec, Ewelina Czerwonka, Dominika Dolecka z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za pracę *Do dziś piję gorzką herbatę...* (Magdalena Sała)

Angelika Gawęda, Dominika Kowalczyk, Karolina Smoleń, Paulina Soból, Patrycja Zapiór z LO im. M. Kopernika w ZS Ponadgimnazjalnych nr 1 w Brzesku za pracę *Trzeba nam teraz umierać, by Polska umiała znów żyć* (Monika Jawor)

Joanna Bernacka, Paweł Kruczyk z LO w ZSP im. A. Mickiewicza w Lubaniu za pracę *Lubań. Śladami II wojny światowej* (Grzegorz Wieczorek)

Marek Krzyżanowski, Artur Radkowiak, Bartosz Wójcik z X LO w ZSO nr 3 w Szczecinie za pracę *Sierżant Zbigniew Jagielski — historia prawdziwa* (Ewelina Kosicka)

Izabela Jamszoł, Agnieszka Pietrzak, Anna Plewińska, Bartosz Przybylski z II LO im. T. Kościuszki w Kaliszu za pracę *Pamięć — skarb bezcenny* (Iwona Kopeć)

Anna Maria Podyma, Piotr Polak z LO nr III z Oddziałami Dwujęzycznymi im. M. Skłodowskiej-Curie w Opolu za pracę *Ze Wschodu na Zachód, czyli historie dalekie, a jednak bliskie* (Marek Białokur, Andrzej Podyma — ojciec)

indywidualne (książki)

Karolina Wasyliak z ZS Rolniczych im. bpa I.B. Krasickiego w Smolajnach za pracę *Od nadbużańskiego Podlasia do Ziemi Odzyskanych... Rzeczywistość wojenna i powojenna w oczach żołnierza Armii Krajowej Michała Wojtowicza* (Agnieszka Gołębiowska-Węcławicz)

Luiza Matyba z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Chrzanowie za pracę *Wieczna garda* (Sławomir Bielecki, Agnieszka Sułkowska)

Szymon Sobieszyński z Publicznego Gimnazjum w Turawie za pracę *Żołnierze wrogich armii w moim rodzinnym albumie* (Jerzy Farys)

Mikołaj Kowalonek z I LO im. J. Dąbrowskiego w Rawiczu za pracę *Tragiczna historia Edwarda Kowalonia* (Henryk Duda)

Paweł Rafałowicz z ZS Ponadgimnazjalnych nr 1 im. J. Słowackiego w Dębnie za pracę *Sybir, Katyń, Oświęcim... Wojenne losy mojej rodziny i mieszkańców Dębna* (Joanna Sołtys)

Weronika Żmijewska z Gimnazjum Specjalnego im. M. Konopnickiej w Markach za pracę *Moje tragiczne wspomnienia* (Grażyna Skonecka)

Magdalena Kapelczak z Gimnazjum nr 2 im. Jana Pawła II w Luboniu za pracę *Ślepy los* (Katarzyna Urbaniak)

Sebastian Ossoliński z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu za pracę *Zestani w głąb ZSRR 1940–1946* (Magdalena Sała)

Justyna Ziemia z LO nr II im. Konstytucji 3 Maja w Krośnie za pracę *Deportowani — historia Zdzisława Hadla i jego rodziny zesłanej na stepy Kazachstanu* (Elżbieta Longosz)

Karolina Teszner z LO nr II im. Konstytucji 3 Maja w Krośnie za pracę *Sprawiedliwy wśród Narodów Świata — Ks. Jan Zawrzycki* (Elżbieta Longosz)

Marcin Wachowiak z XIII LO w ZS nr 5 im. A. Fredry we Wrocławiu za pracę *Droga przez mękę...* (Paweł Nowak)

Rafał Maroszek z ZS Transportowo-Elektrycznych w Ostrowie Wielkopolskim za pracę *Nie pozwólmy zapomnieć...* (Gabriela Sznajder)

Kinga Waśko z Zespołu Przedszkola, Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. I. Mielżyńskiego w Chobienicach za pracę *Życie samo pisze historię...* (Aniela Wieczorek)

Agnieszka Niewdana z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę *Dla Ciebie Polsko i dla Twojej chwały* (Lucyna Majdak)

Edyta Woźniakiewicz z I LO im. Ks. Bolka I w Jaworze za pracę *Zdarzyło się u nas w Polsce* (Władysław Woźniakiewicz)

Kamila Wyległy z ZS w Radkowie za pracę *Walka o strzępek marzeń, o wieczne nadzieje... Wspomnienia z lat okupacji* (Iwona Skóra-Popko)

Dominika Tabor z Katolickiego Gimnazjum Fundacji „Szkoła z Charakterem” im. E. Stein w Gliwicach za pracę *Inic z tego niech się nie powtórzy...* (Grzegorz Jacek Szyndler)

Natalia Maciaś z I LO im. J. Długosza w ZS nr 1 w Nowym Sączu za pracę *W Warszawie kanałami, w Sączu sieniami. Okupacyjna codzienność dziecka w Nowym Sączu* (Jacek Tomasik)

Paulina Kubczak z IV LO im. Orłąt Lwowskich w ZSO nr 1 w Gliwicach za pracę *Bolesne wspomnienia z II wojny światowej* (Michał Kloza)

Aleksandra Pytlarz z I LO im. M. Kopernika w Żywcu za pracę *Niekończąca się historia* (Ewa Góra)

Martyna Grudzińska z I LO im. Ks. Bolka I w Jaworze za pracę *Losy życia rodzinnego podczas II wojny światowej we wspomnieniach rodzinnych* (Władysław Woźniakiewicz)

Julia Wasilewska z Publiczne Gimnazjum nr 1 w Żninie za pracę *Za zastoną wojny* (Krystyna Barc)

Jacek Strzałkowski z II LO im. W. Wróblewskiego w ZSO nr 3 w Gliwicach za pracę *Wojenne losy — na podstawie wspomnień z lat 1939–1945 członków mojej rodziny* (Grzegorz Klyszcz)

Michał Moskwiak z Gimnazjum nr 7 w ZSO nr 4 im. Piastów Śląskich w Gliwice za pracę *Granica przed życiem* (Anna Pikulska-Stepień)

Katarzyna Łapicz z Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę *Wierzę, że wrócę...* (Zofia Moździerska)

Aneta Kondrat z Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w ZS w Sokółce za pracę *Będziemy znowu mieszkać w swoim domu* (Zofia Moździerska)

Jeremiasz Szyndler z Katolickiego LO Fundacji „Szkoła z Charakterem” im. E. Stein za pracę *Film o Marku Edelmanie* (Grzegorz Jacek Szyndler)

Obinde William Uman-Ntuk z Katolickiego LO Fundacji „Szkoła z Charakterem” im. E. Stein za pracę *Jedna parafia, dwa narody. Dom tam, gdzie rodzina* (Grzegorz Jacek Szyndler)

Nagroda książkowa specjalna

(za dokumentację filmową procesu powstawania pracy konkursowej)

Aleksandra Jasina, Michał Jurkiewicz, Kamil Bojko z Technikum Ekonomicznego nr 2 w ZSE im. O. Langego w Wodzisławiu Śląskim

Nagrody dla nauczycieli:

Nagroda I (1300 zł)

Magdalena Sało z I LO im. M. Kopernika w Jarosławiu

Nagroda II (1000 zł)

Aleksandra Życzyńska, Katarzyna Bartos z II LO im. Króla Jana III Sobieskiego w Grudziądzu

Janusz Grupiński z I LO im. O. Kolberga w Kościanie

Piotr Liedke z Zespół Szkół Społecznych STO w Białymstoku

Cezary Imański z Publicznego Gimnazjum im. J. Kochanowskiego w Zwoleniu

Aleksandra Bury z I LO im. M. Kopernika w Żywcu

Anita Plumińska-Mieloch z Gimnazjum nr 1 im. Kardynała St. Wyszyńskiego w Luboniu

Nagroda II specjalna (udział w międzynarodowym seminarium w Bolonii)

Arkadiusz Baron z LO im. Mieszka I w Zawadzkiem

Warszawa, 31 maja 2010

Komunikat podpisało Jury Finałowe:

(—) Zbigniew Gluza
(—) Jacek Kochanowicz
(—) Jerzy Kochanowski
(—) Eugeniusz Cezary Król